בּוֹ מוֹעִיל הַשְׁכָּרוּת, (כד) וַאֲפִלּוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה. וְאֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר מִשְׁכָּרָתוֹ (כה) עַד (ה) שֶׁיַּחֲזִיר הַדָּמִים (בית יוסף (ד"ה וכתב ממ"ש) בשם רש"י פרק הדר (פו: ד"ה עד שלם)): ז ח"אִם שָׁכְרוּ מֵהָאֵינוֹ יְהוּדִי (ו) לִזְמַן יָדוּעַ, (כו) לִכְשֶׁיִּכְלֶה הַזְּמַן צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְשַׁכֵּר שֵׁנִית, (כז) וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְעָרֵב, דְּאֵין עֲרוּב רִאשׁוֹן חוֹזֵר וְנֵעוֹר: ח ט"אִם שָׁכְרוּ מֵהָאֵינוֹ יְהוּדִי (כח) לִזְמַן יָדוּעַ, (כט) וּבְתוֹךְ הַזְּמַן הִשְׁכִּיר הָאֵינוֹ יְהוּדִי דִּירָתוֹ לְאַחֵר, דַּי בְּשִׁכְרוּת הָרִאשׁוֹן: ט "חֲמִשָּׁה הַדָּרִים - בְּחָצֵר, אֶחָד שׁוֹכֵר מֵהָאֵינוֹ יְהוּדִי (ל) * בְּשִׁבְיל כֻּלָּם: י כ"אִם שָׁכְרוּ מִמֶּנּוּ (לא) בְּעַל כָּרְחוֹ, אֵינוֹ מוֹעִיל, אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה רָגִיל לְהַשְׁכִּיר מִקֹּדֶם:

ח תְּשׁוּבוֹת הָרַמְבַּ"ן סִימָן ר"ז. ט שָׁם. י בְּהַגָּהָה ס"ו (ע"א). כ הֵכִי מִשְׁמַע בְּדַף ס"ג (ע"ב) בְּעִבְדָּא דְּהַמָּן בַּר רֵישְׁתָּק.

בַּאֵר הַיטֵב

שׁוֹכֵר מִמֶּנּוּ בְּפָחוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה, דְּלָאו מְמוֹן הוּא כְּלָל, עַיִן ט"ז (סק"ו): ו (ה) שֶׁיַּחֲזִיר. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), הֵינוּ כְּשֶׁשָּׂכְרוּ סְתָם וְחָזַר בּוֹ קֹדֶם שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה. וְאִם הֶחֱזִיק בָּהֶן מִשֶּׁנִּכְנַס הַשַּׁבָּת, שׁוּב אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ. וְאִם שָׂכְרוּ לִזְמַן אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ עַד כְּלוֹת הַזְּמַן. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַט"ז (סק"ח) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ שָׂכְרוּ לִזְמַן מְצֻי לְמֶהֱדַר אֲפִלּוּ תּוֹךְ הַזְּמַן אִם נוֹתֵן הַדָּמִים, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן ד' שֶׁדָּחָה דְּבָרָיו עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב הַיַּד אַהֲרֹן עָלָיו: ז (ו) לִזְמַן. נִרְאֶה לִי דְּאִם שׁוֹכְרִין מֵאֵינוֹ יְהוּדִי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עָנְיָן: (כד) **וַאֲפִלּוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה.** כֵּיוָן שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ זְמַן בְּשִׁכִּירוּת, מְהֵנֵי כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ חוֹזֵר הָעָכּוּ"ם בְּפֵרוּשׁ, אֲבָל אִם רוֹצֶה הַנָּכְרִי יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ מִיָּד (כה) אַחַר שַׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה וְאוֹסֵר עָלָיו, דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא הִשְׁכִּיר לוֹ אֶלָּא בְּסָתָם, יָכוֹל לוֹמַר לוֹ לֹא כִוַּנְתִּי אֶלָּא עַל שַׁבָּת אַחַת: **(כה) עַד שֶׁיַּחֲזִיר הַדָּמִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (כג) דְּמַה שֶּׁאָמְרוּ דְּאַחַר שַׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה יָכוֹל הָעָכּוּ"ם לַחֲזֹר, הֵינוּ דַּוְקָא כְּשֶׁמַּחֲזִיר הַדָּמִים, דְּאִם לֹא כֵּן יָכוֹל הַיִּשְׂרְאֵל לוֹמַר לוֹ אֲנִי כִּוַּנְתִּי לְשָׁכֹר מִמְּךָ עַל כַּמָּה שַׁבָּתוֹת וְעַל דַּעַת כֵּן נָתַתִּי לְךָ דְּמֵי הַשְׁכִּירוּת, וּבְכֹגֶן זֶה הַקִּלּוּ חֲכָמִים בִּמְקוֹם עַכּוּ"ם שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו. (כד) וְהַרְבֵּה חוֹלְקִים עַל זֶה, וּלְדִבְרֵיהֶם יָכוֹל הָעָכּוּ"ם לַחֲזֹר אַחַר שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה אֲפִלּוּ בְּלֹא חֲזָרַת דָּמִים, דְּכֵיוָן דְּלֹא פֵּרֵשׁ לְכַמָּה שַׁבָּתוֹת יָכוֹל לוֹמַר לֹא כִוַּנְתִּי אֶלָּא עַל שַׁבָּת אַחַת: ז **(כו) לִכְשֶׁיִּכְלֶה הַזְּמַן צָרִיךְ וְכוּ'.** אֲפִלּוּ אִם אֵין הָעָכּוּ"ם חוֹזֵר בּוֹ, דְּמֵאֵילָיו נִתְבַּטֵּל שְׁכִירוּת הָרִאשׁוֹנָה. וּפְשׁוּט, דַּאֲפִלּוּ אִם יֹאמַר לוֹ הָעָכּוּ"ם שֶׁהוּא מִתְרַצֶּה גַּם עַל לְהַבָּא, גַּם כֵּן לֹא מְהֵנֵי עַד שֶׁיִּשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ. כָּתַב הַט"ז (סק"ט), אִם שָׂכַר מֵעַכּוּ"ם וּמֵת וְהִנִּיחַ יוֹרְשִׁים, [ב] אֵין מוֹעִיל מַה שֶּׁשָּׂכְרוּ מִן הַמּוֹרִישׁ, דְּאָז נִתְבַּטֵּל כֹּחַ הַשְׁכִּירוּת, דְּהָא אֲפִלּוּ בְּחַיָּיו מְצֵי לְמֶהֱדַר בֵּיהּ וְכוּ'. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְזֶהוּ לְשִׁיטָתוֹ לְעֵיל שֶׁכָּתַב בְּסָעִיף ו' (סק"ח) דַּאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ זְמַן יָכוֹל לַחֲזֹר, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁהִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים שָׁם דְּבְתוֹךְ הַזְּמַן אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר בְּשׁוּם עִנְיָן, אִם כֵּן אֲפִלּוּ מֵת לֹא נִתְבַּטֵּל הַשְׁכִּירוּת, וַאֲפִלּוּ הַיּוֹרְשִׁים עוֹמְדִים וּמוֹחִים, וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"י) (כה) וְעוֹד הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים. מִיהוּ בְּשָׂכַר מֻמָּנוּ סְתָם וּמֵת, (כו) מִסְתַּבְּרָא דְּנִתְבַּטֵּל מִמֵּילָא הַשְׁכִּירוּת וּכְדִבְרֵי הַט"ז, וַאֲפִלּוּ אִם הַיּוֹרְשִׁים יֹאמְרוּ שֶׁמִּתְרַצֶּה בְּמַה שֶּׁעָשָׂה אָבִיו מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא מְהֵנֵי עַד שֶׁיַּחֲזֹר וְיִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ. **(כז) וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְעָרֵב.** דְּמִכֵּיוָן שֶׁנִּתְבַּטֵּל הַשְׁכִּירוּת, (מ) מִמֵּילָא נִתְבַּטֵּל הָעֲרוּב, דְּאֵין עֲרוּב מוֹעִיל בְּמָקוֹם עַכּוּ"ם, וְלֹא אָמְרִינַן אַחַר כָּךְ דְּכְשֶׁשָּׂכְרוּ מֵהָעָכּוּ"ם יְהֵא הָעֲרוּב הָרִאשׁוֹן חוֹזֵר וְנֵעוֹר: ח **(כח) לִזְמַן יָדוּעַ.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע (כט) דְּאִם שָׂכַר מֻמָּנוּ סְתָם וְהִשְׁכִּירוֹ לְאַחֵר צָרִיךְ לִשְׁכֹּר מֵהַשּׁוֹכֵר הַשֵּׁנִי: **(כט) וּבְתוֹךְ הַזְּמַן הִשְׁכִּיר וְכוּ'.** (נט) וְהוּא הַדִּין אִם מָכַר לְאַחֵר. וְהַטַּעַם דְּשִׁכִּירוּת לְיוֹמָא נְמֵי מִמְכַּר הוּא, וְאֵין יָכוֹל לְמִכֹּר הַזְּכוּת שֶׁנָּתַן כְּבָר לְאַחֵר. ג[נ] וְיֵשׁ מַחְמִירִין בְּמָכַר: ט **(ל) בְּשִׁבְיל כֻּלָּם.** הֵינוּ שֶׁאֵין צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁשָּׂכַר אֶחָד מֵהֶן, (סא) מִמֵּילָא הֻתְּרוּ כֻּלָּן: י **(לא) בְּעַל כָּרְחוֹ וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ,

בְּאוּר הַלָּכָה

כְּשֶׁקִּבֵּל דְּמֵי, וְכִידּוּעַ דְּהוּא גַּם כֵּן בְּרֹב מַעְתִּיק בְּבֹאוּרוֹ דִּבְרֵי רַשִׁ"י, וְגַם לָמָּה לָנוּ לְהַשְׁוּוֹת מַחְלֹקֶת בֵּין הַגְּדוֹלִים, וְגַם דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) הוּא כֵּן דְּבְהַשְׁכִּירוֹ לִזְמַן אֵינוֹ מוֹעִיל חֲזָרַת דָּמִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) שַׁהַמָּגֵן אַבְרָהָם חוֹלֵק עַל הַט"ז (סק"ח) בָּזֶה, וּדְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק יא) שַׁדַּעַת הַט"ז וּמָגֵן אַבְרָהָם אַחַת הִיא, וְהוּא הִפּוּךְ מִפְּשָׁטוּת דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וּכְבָר הִשִּׂיגוּ עַל הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת, הַבַּיִת מֵאִיר וְעַצֵּי אַלְמֻגִּים (שם); וְצָרִיךְ עָלָיו כְּכְרוּכְיָא [וְהַדִּין אִתָּם לְהַמְעַיֵּן בְּתְחִלָּה בְּעֵלַת שַׁבָּת (סק"ד) וְנִרְאֶה מַה שֶּׁחִדַּשׁ עָלָיו הַמָּגֵן אַבְרָהָם]. אֲבָל בְּהַשְׁכִּירוֹ סְתָם, דַּעַת הַפּוֹסְקִים שֶׁאַחַר שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה יָכוֹל לַחֲזֹר, שֶׁיְּכוֹל הָעָכּוּ"ם לוֹמַר לֹא הִשְׂכַּרְתִּיךָ אֶלָּא עַל שַׁבָּת אַחַת. אֲמְנָם כָּל זְמַן שֶׁלֹּא חָזַר, עוֹמֵד הַשְׁכִּירוּת בְּתָקְפּוֹ, וּבָזֶה מְיֻירֵי הַשַּׁלְתָּן עָרוּךְ:

ט * **בְּשִׁבְיל כֻּלָּן.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע לְכְאוֹרָה [ד]דְּזַוְקָא כְּשֶׁעָרְבוּ מִתְּחִלָּה בְּיַחַד אֲז אֲמְרִינַן דְּנַעֲשָׂה מִפֵּילָא אַחַד שָׁלִיחַ בְּשִׁבְיל כֻּלָּן, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת מֵרַשִׁ"י דַּף ס"ו (ע"א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל (מה) [אֶחָד] מִעֲרֵב וְכוּ', אֲבָל בָּאֱמֶת זֶה אֵינוֹ, כַּמְבֹאָר בְּרַמְבַּ"ם (פרק ב' ה"י) וְסַמַ"ג (מ"ע א מדרבנן) וַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד' סי' ג) דְּמִתְּחִלָּה שׂוֹכֵר וְאַחַר כָּךְ מְעָרֵב וְאַף שֶׁאֶחָד הוּא הַשּׂוֹכֵר מֵהֶנֵי לְכֻלָּם, וְהֵינוּ מִשּׁוּם דְּעַל כָּל פָּנִים כְּבָר נִשְׁכַּר רְשׁוּת הָעָכּוּ"ם לְיִשְׂרָאֵל אֶחָד וְלָכֵן יְכוֹלִין אַחֵר כָּךְ לְהִתְעָרֵב יַחַד, וְאַדְרַבָּה לְכְתְחִלָּה אֵין לַעֲשׂוֹת הָעֲרוּב קֹדֶם הַשְׁכִּירוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּבֹאוּר הֲלָכָה בְּרֵישׁ הַסִּימָן דִּבּוּר הַמַּתְחִיל צָרִיךְ שֶׁיַּשְׁכִּירוּ עַיֵּן שָׁם:

תַּרְצוּ הָאַחֲרוֹנִים וְהָעַתֵּקנוּ לְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ג (שעה"צ סק"ה) עַיֵּן שָׁם: ח (מא) וְכֵן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ"כ בשו"ע הרב (ס"ט). **ב]** ובשו"ע הרב (ס"א) כתב כהט"ז שבטלה השכירות. **ג]** וכ"כ בשו"ע הרב (ס"א). **ד]** ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב: אלא שוכר [אחד מבני החצר] לעצמו וכולם מותרים, שכיון שהוא עירב עמהם הרי כולם כאיש אחד ודי שישכיר לאחד מהם וכו' [ומשמע לכאורה שצריך שיערבו קודם].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שפב

ל פְּשׁוּט מַהֲהוּא עַבְדָּא וְכֵן כָּתַב הָרַשְׁבָּ״א בְּתְשׁוּבָה (ח״ד סי׳ רחצ).
מ פְּשׁוּט מַהֲהוּא עַבְדָּא שָׁם ס״ד (ע״א). נ רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ב׳ מֵהִלְכוֹת עֲרוּבִין (ה״ב) וְהָרַשְׁבָּ״א בְּתְשׁוּבָה (שם) וּסְמָ״ג (מ״ע א דרבנן). ס טוּר וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חט״ז). ע שָׁם וְשָׁם. פ הָרַשְׁבָּ״א בְּתְשׁוּבָה (ח״ה סי׳ ו׳).

יא (לב) לְ**אָבָל מְאִשְׁתּוֹ** (לג) * **אוֹ מִשְׁכִּירוֹ וּלְקִיטוֹ, שׁוֹכְרִים** (לד) **אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹחֶה.** (וּשְׁכִירוֹ (לה) שֶׁל שְׁכִירוֹ וּלְקִיטוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, הוּא כְּשָׂכִיר בַּעַל הַבַּיִת עַצְמוֹ) (ריב״ש סימן תכ״ז): **יב** מ**אִם אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁפִּיר, יִתְקָרֵב לוֹ** (לו) **אֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר עַד שֶׁיַּשְׁאִיל לוֹ רְשׁוּתוֹ שֶׁיְּהֵא לוֹ רְשׁוּת** (ז) (לז) **לְהַנִּיחַ בּוֹ שׁוּם דָּבָר,** (לח) **דַּהֲוָה לֵיהּ כְּשָׂכִירוֹ וּלְקִיטוֹ,** (לט) נ**וּמַשְׁכִּיר שֶׁלֹּא מִדַּעַת הָאֵינוֹ יְהוּדִי. ס**וְיֵשׁ **אוֹמְרִים** (מ) **שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַשְׁכִּיר,** (מא) **אֶלָּא** (מב) **נוֹתֵן עֵרוּבוֹ וְדַיּוֹ: יג** * ע**אִם יְחַד לוֹ מָקוֹם בַּבַּיִת שֶׁמַּשְׁאִיל לוֹ, * כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ כְּשָׁלּוּחוֹ בְּכָל הַבַּיִת** (מ) (מג) **לֹא מְהַנֵּי: יד** פ**שְׂכָרוֹ מִשְׁכִּירוֹ וּלְקִיטוֹ לִזְמַן,** (מד) **אַף עַל פִּי שֶׁסִּלְקוֹ תּוֹךְ הַזְּמַן מִהְיוֹת שְׁכִירוֹ וּלְקִיטוֹ,** (מה) **מֻתָּרִים עַד תֹּם הַזְּמַן. אֲבָל אִם שָׂכְרוֹ מִמֶּנּוּ סְתָם,** (מו) **כֵּיוָן שֶׁסִּלְקוֹ נִתְבַּטֵּל הַשְׂכִירוּת.**

בֵּאוּר הַהֲלָכָה

יא * אוֹ מִשְׁכִּירוֹ וּלְקִיטוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לג). וְעַיֵּן בְּצַעֲצֵי אַלְמֻגִּים אוֹת כ״ג בְּסָעִיף י״ד שֶׁכָּתַב דְּכָעִינָן דְּוַקָּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ לְשַׁכְּרוֹ וּלְקִיטוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּבֵיתוֹ אוֹ בְּחָצֵרוֹ הוּא לְאוֹ הָכִי לֹא, עַיֵּן שָׁם:

יג * אִם יְחַד לוֹ מָקוֹם וְכוּ'. בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו ודוקא) מְבֹאָר דְּהַיְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁמְּנָעוֹ בְּפֹרֹשׁ מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַבַּיִת, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא מְנָעוֹ בְּהָדְיָא, אַף עַל גַּב שֶׁהִרְשָׁה לוֹ לְהַנִּיחַ כֵּלָיו בְּזָוִית אַחַת, אֶמְרִינַן שְׁדַעְתּוֹ שֶׁל עַצּ״ם הָיָה לְהַרְשׁוֹתוֹ גַּם כֵּן בְּשֹׁאָר מְקוֹמוֹת. עַיֵּן שָׁם. א)וְהַבַּ״ח (ס״ה) חוֹלֵק עָלָיו בָּזֶה, וְהִסְכִּימוּ עִמּוֹ הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו) וְהַמַּ״ז (ס״ק יד):

*** כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ כְּשָׁלּוּחוֹ וְכוּ'.** אֲבָל אִם הִרְשָׁהוּ בְּכָל הַבַּיִת הֲרֵי כְּשָׁלּוּחוֹ, וְאַף שֶׁהוּא מוֹחֶה. כֵּיוָן (מ) דְּמַעֲקַר הַדִּין אֵין דֵּירָתוֹ אוֹסֶרֶת אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְמַד מִמַּעֲשָׂיו, הַקֹּלּוּ בָּהּ לִהְיוֹת אֲפִלּוּ שְׁכִירוֹ נָחְשָׁב לְעִנְיָן זֶה כְּבַעַל הַבַּיִת. וְכָתַב הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ (ד״ה אע״פ) דְּזֶהוּ רַק לְדַעַת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁבְּסִימָן שס״ז (ס״א), אֲבָל לְדַעַת יֵשׁ אוֹמְרִים שָׁם, גַּם בְּאִשְׁתּוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לִשְׂכֹּר מִמֶּנָּה. (מ) אִם הַבַּעַל מוֹחֶה בָּהּ בְּפֹרֹשׁ שֶׁלֹּא תַּשְׂכִּיר. (לה) **שֶׁל שְׁכִירוֹ וּלְקִיטוֹ.** וְהַיְנוּ (מ) כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ לְהַשְׂכִּיר רְשׁוּת לָקַחַת שָׂכִיר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַבַּיִת, דְּאָז הֲוָה לֵיהּ שְׁכִירוֹ גַּם כֵּן כְּאִלּוּ הָיָה שָׂכִיר שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת: **יב** (לו) **אֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר.** הוּא הַדִּין (מ) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא מִבְּנֵי הֶחָצֵר, וְאוֹרְחָא דְּמִלְּתָא נָקֵט: (לז) **לְהַנִּיחַ בּוֹ שׁוּם דָּבָר.** וְקוֹנֶה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם (מפ) בְּמַה שֶׁהִנִּיחַ בּוֹ שׁוּם חֵפֶץ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. (מג) וּלְדַעַת הָרַבֵּה פּוֹסְקִים מְהַנֵּי אַף עַל פִּי שֶׁסִּלְקוֹ אַחַר כָּךְ מִשָּׁם, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר קָנָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְהַנִּיחַ בּוֹ שׁוּם חֵפֶץ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. (לט) **וּמַשְׁכִּיר וְכוּ'.** כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׁתּוּף עִמּוֹ בִּרְשׁוּתוֹ: (לח) **דַּהֲוָה לֵיהּ וְכוּ'.** כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׁתּוּף עִמּוֹ בִּרְשׁוּתוֹ לֹא יוֹעִיל, (מג) דְּלֹא עָדִיף הַיִּשְׂרְאֵל הָעוֹמֵד בִּמְקוֹמוֹ מִמֶּנּוּ. וְלֹא דָּמֵי לַחֲמִשָּׁה שְׁרוּיִים בְּחָצֵר הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ט׳ דְּשְׁכִירוּת אֶחָד מֵהֶן דַּי לְכֻלָּם, שֶׁאנִי הָתָם שֶׁאוֹתוֹ הָאֶחָד עַל כָּל פָּנִים שָׂכַר מֵהֲעַכּוּ״ם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁהֲרֵי רַק בְּשֹׁאֲלָה מִמֶּנּוּ אֵינוֹ מוֹעִיל, דְּלֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים בְּעַכּוּ״ם רַק בִּשְׂכִירוּת, וְלֹא מְהַנֵּי בְּכָאן שֶׁאֲלָתוֹ רַק שֶׁיִּהְיֶה עוֹמֵד בִּמְקוֹמוֹ לְהַשְׂכִּיר כְּשְׁכִירוֹ וּלְקִיטוֹ וּכְאֶחָד מִבְּנֵי בֵיתוֹ: (מ) **שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַשְׂכִּיר.** סְבִירָא לָהּ לְדַעַת זוֹ (מד) דְּלֹאו דַּוְקָא שְׂכִירוּת מַתִּיר בְּעַכּוּ״ם, הוּא הַדִּין שְׁאֲלָתוֹ מוֹעִיל בְּעַד כֻּלָּם כְּמוֹ בְּהַהִיא דְּסָעִיף ט׳ לְעִנְיַן שְׂכִירוּת, וְעַל כֵּן דַּי בְּמַה שֶׁנּוֹתֵן בָּעֲרוּב עִם שְׁאָר בְּנֵי הֶחָצֵר: (מא) **אֶלָּא** וְכוּ'. וּלְכַתְּחִלָּה (מה) נָכוֹן לָחוּשׁ לְסָבְרָא הָרִאשׁוֹנָה: (מב) **נוֹתֵן עֵרוּבוֹ וְדַיּוֹ.** לְכְאוֹרָה מַשְׁמַע דְּלֹא צָרִיךְ לְעָרוּב אֶלָּא כְּשֶׁהוּא מִבְּנֵי הֶחָצֵר, וְכֵן מוֹעִיל שֶׁמַּיְרֵי הַמְחַבֵּר, אֲבָל בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (סד. ד״ה אלו) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ אֵינוֹ דָּר בֶּחָצֵר הִצְרִיכוּהוּ חֲכָמִים לִתֵּן חֵלֶק בָּעֲרוּב מִשּׁוּם הַאי בַּיִת שֶׁל עַכּוּ״ם, דְּחִשְׁבִינַן לֵיהּ כְּאִלּוּ דָּר שָׁם:

יג (מג) לֹא מְהַנֵּי. וְהָאַחֲרוֹנִים (מו) הִסְכִּימוּ לְדִינָא דְּהָא דְּלֹא מְהַנֵּי, יְחוּד מָקוֹם, הַיְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיְּחַד לוֹ כְּלָל וְגַם אֵינוֹ יָכוֹל לְסַלְּקוֹ, וְאִם כֵּן תּוֹ לֹא הָוֵי כְּשֶׁלּוּחוֹ כֵּיוָן שֶׁאֵין לוֹ שַׂיָּכוּת עִמּוֹ, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּמָּקוֹם שֶׁיְּחַד לוֹ אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְסַלֵּק אֶת הַיִּשְׂרְאֵל, אִם כֵּן עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ שַׂיָּכוּת עִם הַיִּשְׂרְאֵל וְהָוֵי כְּשֶׁלּוּחוֹ: **יד** (מד) **אַף עַל פִּי שֶׁסִּלְקוֹ תּוֹךְ הַזְּמַן.** הַטַּעַם, דְּחִשְׁבִינַן אוֹתוֹ הַשְׂכִירוּת כְּאִלּוּ שָׂכְרוֹ מֵהַבַּעַל הַבַּיִת, כֵּיוָן שֶׁנִּחְשַׁב כְּאִלּוּ עָשָׂה בִּרְשׁוּתוֹ: (מה) **מֻתָּרִים עַד תֹּם הַזְּמַן.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁמֵּת הַשָּׂכִיר וְלָקַיט, כֵּן כָּתְבוּ חַיֵּי אָדָם (כלל עה סי״ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מו) **כֵּיוָן שֶׁסִּלְקוֹ נִתְבַּטֵּל וְכוּ'.** דַּהֲרֵי בִּסְתָמָא (מז) יָכוֹל לַחֲזֹר אַחַר שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה מְתֵי שְׁיִרְצֶה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ו׳, וּלְהָכִי אֵין כֹּחַ בְּשְׂכִירוּת כָּזֶה רַק כָּל זְמַן שֶׁהוּא שָׂכִיר וְלֹא אַחַר כָּךְ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֵין יְכוֹלִין לִתֵּן שְׂכִירוּתוֹ לְרִשְׁוּתוֹ (לג) לְהַנִּיחוֹ לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן [וַאֲפִלּוּ עַצּ״ם שֶׁהָיָה רָגִיל עַד כֹּה לְהַשְׁכִּיר לוֹ רְשׁוּתוֹ] וְלוֹמַר לוֹ הֲרֵי לְךָ שְׂכִירוּתְךָ בְּעֵד רְשׁוּתְךָ שֶׁיְּהֵא לָנוּ רְשׁוּת לְטַלְטֵל בַּחֲצֵרְךָ לְשָׁנָה כְּמוֹ מִלְּפָנִים. (לג) וְאַף עַל גַּב דִּלְגַבֵּי עֲרוּב אִיכָּא מַאן דְּאָמַר בְּסוֹף סִימָן שס״ז (ס״א) דִּבְעֲרוּב אִם רָגִיל לְעָרֵב וְאֵינוֹ רוֹצֶה עַכְשָׁיו בְּאֵין וְנוֹטְלִין מִמֶּנּוּ בְּעַל כָּרְחוֹ, (לד) הָכָא שָׁאנֵי, דְּאֵין מְדַמִּין עַצּ״ם לְיִשְׂרְאֵל לְעִנְיַן כְּפִיָּה בִּדְבַר מִצְוָה: **יא** (לב) **אֲבָל מְאִשְׁתּוֹ.** הוּא הַדִּין (לה) מֵאָחוֹ מִבְּנֵי בֵיתוֹ: (לג) **אוֹ מִשְׁכִּירוֹ וּלְקִיטוֹ.** פֵּרוּשׁ, (לו) שָׂכִיר לַעֲבוֹדַת כָּל הַשָּׁנָה, לְקִיטוֹ לִימוֹת הַקָּצִיר: (לד) **אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹחֶה.** כֵּיוָן (לו) דְּמַעֲקַר הַדִּין אֵין דֵּירָתוֹ אוֹסֶרֶת אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְמַד מִמַּעֲשָׂיו, הַקֹּלּוּ בָּהּ לִהְיוֹת אֲפִלּוּ שְׁכִירוֹ נָחְשָׁב לְעִנְיָן זֶה כְּבַעַל הַבַּיִת. וְכָתַב הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ (ד״ה אע״פ) דְּזֶהוּ רַק לְדַעַת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁבְּסִימָן שס״ז (ס״א), אֲבָל לְדַעַת יֵשׁ אוֹמְרִים שָׁם, גַּם בְּאִשְׁתּוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לִשְׂכֹּר מִמֶּנָּה. (לה) אִם הַבַּעַל מוֹחֶה בָּהּ בְּפֹרֹשׁ שֶׁלֹּא תַּשְׂכִּיר. (לו) **שֶׁל שְׁכִירוֹ וּלְקִיטוֹ.** וְהַיְנוּ (לז) כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ לְהַשְׂכִּיר רְשׁוּת לָקַחַת שָׂכִיר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַבַּיִת, דְּאָז הֲוָה לֵיהּ שְׂכִירוֹ גַּם כֵּן כְּאִלּוּ הָיָה שָׂכִיר שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת: **יב** (לז) **אֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר.** הוּא הַדִּין (מ) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא מִבְּנֵי הֶחָצֵר, וְאוֹרְחָא דְּמִלְּתָא נָקֵט: (לח) **לְהַנִּיחַ בּוֹ שׁוּם דָּבָר.** וְקוֹנֶה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם (מפ) בְּמַה שֶׁהִנִּיחַ בּוֹ שׁוּם חֵפֶץ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. (מג) וּלְדַעַת הָרַבֵּה פּוֹסְקִים מְהַנֵּי אַף עַל פִּי שֶׁסִּלְקוֹ אַחַר כָּךְ מִשָּׁם, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר קָנָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְהַנִּיחַ בּוֹ שׁוּם חֵפֶץ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. (לט) **וּמַשְׁכִּיר וְכוּ'.** כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׁתּוּף עִמּוֹ בִּרְשׁוּתוֹ: (מ) **שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַשְׂכִּיר.** סְבִירָא לָהּ לְדַעַת זוֹ (מא) דְּלֹאו דַּוְקָא שְׂכִירוּת מַתִּיר בְּעַכּוּ״ם, הוּא הַדִּין שְׁאֲלָתוֹ מוֹעִיל בְּעַד כֻּלָּם כְּמוֹ בְּהַהִיא דְּסָעִיף ט׳ לְעִנְיַן שְׂכִירוּת, וְעַל כֵּן דַּי בְּמַה שֶׁנּוֹתֵן בָּעֲרוּב עִם שְׁאָר בְּנֵי הֶחָצֵר: (מב) **אֶלָּא** וְכוּ'. וּלְכַתְּחִלָּה (מג) נָכוֹן לָחוּשׁ לְסָבְרָא הָרִאשׁוֹנָה: (מא) **נוֹתֵן עֵרוּבוֹ וְדַיּוֹ.** לְכְאוֹרָה מַשְׁמַע דְּלֹא צָרִיךְ לְעָרוּב אֶלָּא כְּשֶׁהוּא מִבְּנֵי הֶחָצֵר, וְכֵן מוֹעִיל שֶׁמַּיְרֵי הַמְחַבֵּר, אֲבָל בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (סד. ד״ה אלו) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ אֵינוֹ דָּר בֶּחָצֵר הִצְרִיכוּהוּ חֲכָמִים לִתֵּן חֵלֶק בָּעֲרוּב מִשּׁוּם הַאי בַּיִת שֶׁל עַכּוּ״ם, דְּחִשְׁבִינַן לֵיהּ כְּאִלּוּ דָּר שָׁם:

יג (מב) לֹא מְהַנֵּי. וְהָאַחֲרוֹנִים (מה) הִסְכִּימוּ לְדִינָא דְּהָא דְּלֹא מְהַנֵּי, יְחוּד מָקוֹם, הַיְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיְּחַד לוֹ כְּלָל וְגַם אֵינוֹ יָכוֹל לְסַלְּקוֹ, וְאִם כֵּן תּוֹ לֹא הָוֵי כְּשֶׁלּוּחוֹ כֵּיוָן שֶׁאֵין לוֹ שַׂיָּכוּת עִמּוֹ, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּמָּקוֹם שֶׁיְּחַד לוֹ אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְסַלֵּק אֶת הַיִּשְׂרְאֵל, אִם כֵּן עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ שַׂיָּכוּת עִם הַיִּשְׂרְאֵל וְהָוֵי כְּשֶׁלּוּחוֹ: **יד** (מה) **מֻתָּרִים עַד תֹּם הַזְּמַן.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁמֵּת הַשָּׂכִיר וְלָקַיט, כֵּן כָּתְבוּ חַיֵּי אָדָם (כלל עה סי״ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מו) **כֵּיוָן שֶׁסִּלְקוֹ נִתְבַּטֵּל וְכוּ'.** דַּהֲרֵי בִּסְתָמָא (מז) יָכוֹל לַחֲזֹר אַחַר שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה מְתֵי שְׁיִרְצֶה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ו׳, וּלְהָכִי אֵין כֹּחַ בְּשְׂכִירוּת כָּזֶה רַק כָּל זְמַן שֶׁהוּא שָׂכִיר וְלֹא אַחַר כָּךְ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

י (לג) בַּ״ח (ס״ד). וְכַנָּתוֹ, **דְּאִם הָיָה מְקַבֵּל דְּמֵי הַשְׂכִירוּת בִּידוֹ הָוֵי לֵיהּ רָצוֹן, דְּתִלּוּהוּ וְזַבִּין, כֵּיוָן דְּקִבֵּל דְּמֵי, זְבִינֵיהּ זְבִינֵי, כִּידוּעַ:** (לד) עַיֵּן בְּהַגְּרָ״א (ד״ה אע״פ) וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ז) וְדו״ק: (לה) הַשּׁ״ז (ס״ק יב) וּבְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (ס״ק טז) וּבְצַעֲצֵי אַלְמֻגִּים (ס״ק טו) כָּתְבוּ דְּבִלְאו הָכִי אִי אְפְשָׁר שֶׁיּוֹעִיל בְּעַל כָּרְחוֹ בָּזֶה, דְּכָל עִקַּר תַּקָּנַת הַשְׂכִירוּת הָיָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יָדוּר עִמּוֹ וּמְשׁוּם דְּעַכּוּ״ם לֹא מוֹגֶר, וְאִם מְהַנֵּי בְּעַל כָּרְחוֹ, מַה הוֹעִילוּ חֲכָמִים בְּתַקָּנָתָן: **יא** (לה) תּוֹסְפוֹת ס״ה עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל דְּלֹא: (לו) רַשׁ״י (סד. ד״ה ואמרו). **וְהוּא הַדִּין שְׁאָר מִשְׁרָתָיו** נ[רְמַ״ם (פרק ב׳ ה״י)]: (לז) אַחֲרוֹנִים. וְלֹא הֶעְתִּקְתִּי דִּבְרֵי הַבַּ״ח (סי׳ שסז ס״ד) שֶׁמְּחַלֵּק בֵּין אִשְׁתּוֹ לִשְׂכִירוֹ וּלְקִיטוֹ, מִשּׁוּם דְּאַחֲרוֹנִים הֶחֱזִיקוּ בְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, עַיֵּן ט״ז (ס״ק יג) וְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (ס״ק יז) וְהַגְּרָ״ז (סי״ד) וְצַעֲצֵי אַלְמֻגִּים (ס״ק יז): (לח) וְהַהִיא דְּטוּרְזִינָא [אוֹ דְּלֶחֱמָן בַּר רִיסְתַּק] שֶׁלֹּא רָצָה לְהַשְׁכִּיר וְאַפְּלוּ הָכִי קָאָמַר הַגְּמָרָא (פ. דְּשׁוֹכְרִין מֵאִשְׁתּוֹ, מַיְרֵי שֶׁלֹּא מָחָה עַל כָּל פָּנִים בְּהָדְיָא: (לט) חַיֵּי אָדָם (כלל עה סי״א) בְּשֵׁם בֵּית יוֹסֵף סוֹף סִימָן שצ״א (ד״ה ואע״ג): **יב** (מ) לְבוּשׁ חַיֵּי אָדָם (שם ס״ב): (מא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן חַיֵּי אָדָם (שם): (מב) עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש וזה תקנתם) וְאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מג) בֵּית יוֹסֵף (שם) וּלְבוּשׁ: (מד) בֵּית יוֹסֵף (שם): (מה) אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יד) וְהַגְּרָ״ז (סס״ו) וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ (ס״ק יט) וְחַיֵּי אָדָם (שם). וְדַע דְּאִם אֵינוֹ מִבְּנֵי הֶחָצֵר, לַסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה מְשַׁמַּע בְּלִבּוּשׁ דְּצָרִיךְ שְׂכִירוּת וְגַם עֲרוּב, דְּחֵשׁ לְפָרוּשׁ הַשֵּׁנִי הַמְבֹאָר בְּבֵית יוֹסֵף בְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם (פרק ב׳ ה״י), אֲבָל בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״י) מִפְקְפֵק בָּזֶה וּמְצַדֵּד דְּאֵינוֹ צָרִיךְ לְעָרֵב. וּכְאֶמֶת פְּרוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁבְּבֵית יוֹסֵף עִקַּר בִּדְבְרֵי הָרַמְבַּ״ם, וְכֵן מוּכָח בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (סד. ד״ה מה מעתה) עַיֵּן שָׁם: לְסִבְרָא זוֹ, וְכֵן פְּרַשׁ הַגְּרָ״א (ס״ק כג) וּגְאוֹן יַעֲקֹב (סו. ד״ה מה מעתה) עַיֵּן שָׁם: **יג** (מו) בַּ״ח (ס״ה) וְאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו) וְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (ס״ק כא) וְהַגְּרָ״א (ד״ה אם יחד), וּדְלֹא כְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו ודוקא): **יד** (מז) **וַאֲפִלּוּ לְפִי מַה שֶׁפֵּרַשְׁנוּ שָׁם בְּסָעִיף ו׳ בִּדְבְרֵי הָרַמְבַּ״ם דַּאֲפִלּוּ בִּסְתָמָא אִי אִפְשָׁר לַחֲזֹר אֶלָּא אִם כֵּן יַחְזִיר הַדְּמִים, אֶפְשָׁר בָּזֶה גַּם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה,** דְּלֹא שַׁיָּךְ הַסְּבָרָא שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״ה אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁהַשְׂכִירוּת בְּתוֹקְפּוֹ, אֲבָל לֹא דִּינָא דְּלֹא נִתְרַצָּה לְתֵּן לוֹ הַדְּמִים אֶלָּא אִם כֵּן יִהְיֶה הַשְׂכִירוּת קַיָּם אֲפִלּוּ אַחַר סִלּוּקוֹ אוֹ אַחַר מִיתָתוֹ, וְגַם כְּלָאו הָכִי הַרְבֵּה חוֹלְקִין עַל הָרַמְבַּ״ם שָׁם כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) וכן כתב השו״ע הרב (סט״ז) שאפילו אם לא מנעו בפירוש אלא שלא נתן לו רשות אינו יכול להשכיר שלא מדעתו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah